

og er blevet fulgt af Professor i Innsbruck Ludvig Pastor, bekendt ved sine Skrifter om Pavedømmets Historie.

Af *De danske Runemindesmærker, undersøgte og tolkede af Ludv. F. A. Wimmer. Afbildningerne udførte af J. Magnus Petersen*, er 2det Bind udkommet (Kbh., 1901); det er tilegnet Professor Dr. Edvard Holm. Forf. omhandler heri Runestenene i Jylland og paa Øerne (undtagen Bornholm, der indtager en Særstilling). De jyske Runestene er omtrent tre Gange saa mange i Antal som Øernes (71 mod 25), og Hovedmængden af dem skriver sig mærkelig nok fra Tiden nærmest før og efter Aar 1000, fra hvilken Tid netop kun nogle enkelte Stene fra Øerne kjendes. Til Gjengjæld have Øerne en mærkelig Gruppe Runestene fra Vikingetidens Begyndelse i det 9de Aarh.s første Fjerdedel, da Jylland netop ingen Runestene har at opvise. Omkring 1025 ophører i Jylland den Skik at rejse Runestene over afdøde temmelig pludselig; paa Øerne findes enkelte interessante Stene fra den senere Del af Aarhundredet. Saaledes spænde Undersøgelserne i dette Bind over dansk Kulturliv gennem tre Aarhundreder. Ved Prof. Wimmers enestaaende Kjendskab til disse Mindesmærker, hans sproghistoriske Viden og skarpsindige Tolkning samt ved de udmærkede Afbildninger er Bogen et Hovedværk til Kundskab om Oldtiden, og enhver Dansk maa glæde sig ved, at Forf. er skredet saa langt frem mod dets Afslutning.

Joh. Stp.

For tre Aar siden udgav Overretssagfører Chr. Kier i Aarhus en Bog, *Edictus Rotari. Studier vedrørende Langobardernes Nationalitet*, der gik ud paa at vise, hvor nær den langobardiske Ret stod de nordiske Landes Ret; særlig nær synes Slægtskabet at være med de götiske Stammers Ret og allermest med dansk Ret. Heraf maatte man da formentlig atter slutte, at de til Italien indvandrede Langobarder vare en nordisk og ikke en tysk Folkestamme. Bogen var Gjenstand for en udførlig, meget rosende Redegjørelse af den franske Videnskabsmand R. Dareste i Nouvelle Revue historique de droit français et étranger (V. XXIV); en bekjendt norsk Retshistoriker (A. T. i Tidsskrift for Retsvidenskab, D. XIII) hilsede

den ligeledes som et meget fortjenstfuldt Skrift, der havde aabnet en ny Udsigt ind til den nordiske Oldtids Retsforfatning. Af Prof. M. Pappenheim i Kiel er derimod Kiers Bog bleven stærkt angrebet og dens Resultat forkastet (i en Anmeldelse i Zeitschrift f. Rechtsgeschichte XXI. German. Abth.). Tidligere end den danske Forfatter havde den bekjendte østerrigske Retshistoriker J. Ficker i sit store Værk „Untersuchungen zur Erbenfolge der ostgermanischen Rechte“ hævdet, at langobardisk Ret var beslægtet med nordisk, men han havde især henvist til Gotlands gamle Ret og Gulathingsloven. Med fuld Anerkjendelse af det fortjenstfulde i Kiers Bog har Ficker taget til Orde for sin Opfattelse i en længere Afhandling *Das langobardische und die scandinavischen Rechte* (i Mittheilungen des Instituts f. oesterreichische Geschichtsforschung, Th. XXII). Herpaa har atter Kier svaret i et nyt Skrift *Dansk og langobardisk Arveret. En retshistorisk Undersøgelse* (Aarhus, 1901). Uden at fælde nogen Dom om det omstridte Spørgsmaal kan det om Forf.s sidste Skrift udtales, at det afgjort ikke staar tilbage for det tidligere, men kaster klarere og skarpere Lys over flere Sider af Opgaven.

Joh. Stp.

Professor Kr. Erslev har som Frugt af mange Aars Studier udgivet: *Erik af Pommern, hans Kamp for Sønderjylland og Kalmarunionens Oplosning* (Kbh., 1901). Værket, der tillige fremtræder som 2den Del af hans *Danmarks Historie under Dronning Margrethe og Erik af Pommern*, kaster nyt Lys over alle de forskellige Sider af Eriks Historie; med skarp Kritik og klar Fremstilling forener det en original og indgaaende Forstaaelse af Kongens skandinaviske, sønderjydske og indre danske Politik.

Carl Bruuns Værk: *Kjøbenhavn. En illustreret Skildring af dets Historie, Mindesmærker og Institutioner* er nu efter Forfatterens Død bragt til Afslutning, idet Dr. P. Munch paa Grundlag af hans Samlinger har ført Fremstillingen ned til 1807 (Kbh., 1901). Den afdødes Enke Fru Henriette Bruun har tilføjet et Register.

I Decbr. 1899 dannedes i Upsala *Kyrkohistoriska För-*